Olsztyn, 7 czerwca 2022 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-VI.431.3.8.2022.ICZ

Szanowna Pani
Barbara Nalińska
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4
ul. Chrobrego 4
82-300 Elbląg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.304.2022 z dnia 28 kwietnia 2022 roku zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Iwona Czmochowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Stella Maścianica – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę doraźną w trybie uproszczonym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu. Czynności kontrolne rozpoczęto 5 maja 2022 r. i zakończono 6 maja 2022. Zakresem przedmiotowym kontroli objęto jakość sprawowanej opieki i udzielanego wsparcia, w odniesieniu do nieprawidłowości zgłoszonych w piśmie Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 marca 2022 r., w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2022, poz. 447) – zwanej dalej ustawą wrispz,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720),
- Konwencji o prawach dziecka (Dz.U.1991, nr 120 poz. 526 ze zm.).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1) Placówka/Jednostka/kontrolowana Jednostka – co oznacza: Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 4 w Elblągu,
2) Dyrektor – co oznacza: Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, panią Barbarę Nalińską,

3) Zastępca Dyrektora – co oznacza: Zastępcę Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, panią Monikę Józefowicz,
4) Koordynator – co oznacza: starszego wychowawcę-koordynatora, panią Magdalenę Wandyk,
5) Wychowawca/Opiekun – co oznacza: wychowawcę, o którym mowa w piśmie Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 marca 2022 r.
6) Wychowanek/Chłopiec – co oznacza: wychowanka , o którym mowa w piśmie Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 marca 2022 r.
7) Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Barbary Nalińskiej – Dyrektora kontrolowanej Jednostki oraz pani Moniki Józefowicz – Zastępcy Dyrektora. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji oraz informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, Zastępcę Dyrektora, Koordynatora, Wychowawcę oraz Wychowanka, jak również rozmowy przeprowadzone z wychowankami Placówki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie.**

Ustalenia z kontroli

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elblągu jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu specjalistyczno-terapeutycznego, przeznaczoną dla 14 wychowanków, zapewniającą jednocześnie wspólną obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną czterech pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Gminę Miasto Elbląg.

Działalność kontrolowanej Jednostki określają:

1) Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, przyjęty Uchwałą Nr 28/XVI/2021 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 18 marca 2021 roku **/akta kontroli str. 1-5/**,
2) Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, przyjęty Zarządzeniem Nr 10/2022 Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu z dnia 21 kwietnia 2022 roku **/akta kontroli str. 6-27/.**

Kontrolujący, po przeanalizowaniu treści Regulaminu stwierdzili, że dookreślono w nim wszystkie prawa dziecka, wskazane w *Konwencji o prawach dziecka.* Z przedłożonej dokumentacji wynika również, że wychowankowie oraz pracownicy kontrolowanej Jednostki zapoznani zostali z jego treścią **/akta kontroli str. 28-31/.**

Zgodnie z wyciągiem z ewidencji wychowanków, stanowiącym **akta kontroli str. 32-34,** w dacie kontroli w Placówce umieszczonych było 14 wychowanków, z czego 1 od poniedziałku do piątku przebywał w Internacie, a 2 w szpitalu.

2. Jakość sprawowanej w Placówce opieki i udzielanego wsparcia

W dniu 12 kwietnia 2022 roku do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wpłynęło pismo Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 marca 2022 roku, informujące o zgłoszeniu przez Wychowanka Placówki, poprzez Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka, przypadków stosowania wobec niego przemocy psychicznej przez Wychowawcę. W związku z powyższym w toku kontroli doraźnej dokonano oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczej oraz jakości opieki w Placówce, ze szczególnym uwzględnieniem opieki zapewnianej Wychowankowi.

Kontrolujący dokonali analizy dokumentacji indywidualnej Wychowanka za okres od 1 stycznia 2021 roku do dnia podjęcia czynności kontrolnych, w tym:

- *kart pobytu* Wychowanka w Placówce,
- *arkuszy badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych*,
- *planu pomocy dziecku*,
- *diagnozy psychofizycznej*.

W okresie podanym kontroli na stanowisku psychologa zatrudniano łącznie 2 osoby, jedną w okresie od 23.03.2021 roku do 31.01.2022 roku, a drugą w okresie od 1 lutego 2022 roku do 30 kwietnia 2022 roku. Na podstawie prowadzonej przez ww. osoby dokumentacji stwierdzono, że miały one spójne spostrzeżenia odnośnie funkcjonowania Wychowanka.

Wychowanek, --

……

Jak wynika z przedłożonych kontrolującym *arkuszy badań i obserwacji psychologicznych*, sporządzonych w okresie od 23.03.2021 roku do 31.01.2022 roku, Wychowanek -------------

----

---”**/akta kontroli str. 35-43/.**

W arkuszach badań i obserwacji psychologa, zatrudnionego w okresie 1 lutego 2022 roku do 30 kwietnia 2022 roku znajdują się wpisy wskazujące, iż Wychowanek -----------------------
----

---**/akta kontroli str. 44-47/.**

W *kartach pobytu* Wychowanka znajduje się --

---------- **/akta kontroli str. 48-59/.**

W *planie pomocy dziecku* wskazano ponadto, że Wychowanek ----------
---

----------**/akta kontroli str. 60-68/.**

Z dokumentacji Wychowanka wynika także, że----------

---.

Wychowanek na terenie Placówki objęty jest wsparciem ----------
---

---------- **/akta kontroli str. 69-75/.**

Dokonując ustaleń kontrolujący, poza informacjami zgromadzonymi w toku kontroli doraźnej, uwzględnili również te, pozyskane podczas rozmów indywidualnych z wychowankami Placówki, przeprowadzonych w dniu 4 maja 2022 roku (w ramach postępowania kontrolnego, zakresem obejmującego zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami). Przeprowadzono wówczas indywidualne rozmowy kierowane z 9 wychowankami. Nie przeprowadzono rozmów z 5 wychowankami z uwagi na:

- odmowę przeprowadzenia rozmowy – 1 dziecko,
- przebywanie na urlopowaniu u rodziny biologicznej – 1 dziecko,
- pobyt w internacie – 1 dziecko,
- pobyt w szpitalu – 2 dzieci.

Rozmowy z wychowankami dotyczyły udzielanego im wsparcia przez pracowników Placówki oraz jakości sprawowanej nad nimi opieki. Wszystkie dzieci, ----------, pozytywnie wypowiadali się o wychowawcach oraz specjalistach zatrudnionych w Jednostce, a także Dyrektorze i Zastępcy Dyrektora. Nadmienić należy, że podczas tych rozmów część wychowanków samoczynnie nawiązywała do relacji Wychowanka z Wychowawcą oraz sytuacji, podczas której zdaniem Wychowanka ----------

------------------------------, które zostały opisane w piśmie Rzecznika Praw Dziecka z dnia 31 marca 2022 roku.

Wychowanek podczas rozmowy z kontrolującymi zgłosił --

---" **/akta kontroli str. 76-79/.**

Koordynator oraz Wychowawca uczestniczący w opisanej przez Wychowanka sytuacji zrelacjonowali ją następująco:

-**/akta kontroli str.80-82/.**

Wychowawca odnosząc się do przytoczonych w piśmie Rzecznika Praw Dziecka słów*:* ----
----

---″ **/akta kontroli str.80-82/*.***

Wychowawca zaprzeczył, aby --

----------**/akta kontroli str.80-82/.** Wychowawca wskazał ponadto, że wszystkie opisane powyżej sytuacje *były wyjaśniane na bieżąco poprzez rozmowę*, co w ocenie kontrolujących potwierdzają znajdujące się w *kartach pobytu* Wychowanka wpisy **/akta kontroli str. 82/.**

Na podstawie przeprowadzonych obserwacji oraz rozmowy z Wychowankiem kontrolujący zwrócili uwagę----------
----

Pozostali wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi nie wskazali, aby którykolwiek pracownik Placówki dopuścił się łamania praw dziecka. Wychowankowie, którzy byli świadkami sytuacji opisanej powyżej wskazywali, że ----------
----

Ponadto dzieci potwierdziły zgodnie, w tym także Wychowanek – poza sytuacjami zgłoszonymi kontrolującym – ----------
----

----

3. Pozostałe ustalenia.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że podczas regularnie odbywających się spotkań wychowawców z wychowankami Placówki podnoszone są rozmowy na temat praw dzieci we wszystkich obszarach. Dzieci świadome są gdzie, poza Placówką, mogą liczyć na pomoc. W kontrolowanej Jednostce funkcjonuje *książka skarg i wniosków*, która pozostaje w miejscu ogólnodostępnym dla dzieci (w pokoju przeznaczonym do nauki, nazywanym „uczelnią"). W książce tej wychowankowie mogą anonimowo zgłosić problem, skargę lub wniosek. Książka kontrolowana jest zarówno przez Koordynatora i Dyrektora, o czym świadczą comiesięczne wpisy. W *książce* brak jest skarg i wniosków zgłoszonych przez dzieci **/akta kontroli str. 84-86/.**

Jak wynika z przeprowadzonych z dziećmi rozmów, mają one pełną świadomość do kogo i gdzie mogą zgłosić się z prośbą o pomoc. Wychowankowie wskazali, że taką pomoc otrzymają od każdego z pracowników kontrolowanej Jednostki.

Wychowankom pomoc specjalistyczną na terenie Placówki zapewniają: psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta pedagogiczny, wychowawca ds. edukacji artystycznej oraz wychowawca ds. pracy z rodziną. Dzieci korzystają z ich wsparcia indywidualnie jak również podczas zajęć grupowych. Nadto Placówka pozyskuje środki finansowe, w ramach których realizuje programy profilaktyczno-terapeutyczne, obejmujące zajęcia socjoterapeutyczne, profilaktykę uzależnień oraz kynoterapię.

Dzieci systematycznie uczestniczą w organizowanych na terenie Placówki Treningach Zastępowania Agresji, zajęciach z elementami terapii zajęciowej i artystycznej, prowadzonych przez wychowawców do tego uprawnionych **/akta kontroli str. 87-88/.**

W razie potrzeby wychowankowie korzystają również ze wsparcia specjalistycznego poza Placówką, m.in. w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „KARAN" w Elblągu, terapii psychologicznych w gabinetach prywatnych, zajęć rewalidacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych, odbywających się na terenie szkół.

4. Uwagi i wnioski

Na podstawie ustaleń poczynionych w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono stosowania przemocy psychicznej przez Wychowawcę wobec Wychowanka.

Nadmienić należy, że Dyrektor wraz z Koordynatorem w dniu 6 maja 2022 roku podjęli także decyzję o konieczności wyjaśnienia zaistniałej sytuacji w bezpośrednim spotkaniu stron w obecności psychologa. Zaplanowano spotkanie na 11 maja 2022 roku na godzinę 15.00, o którym poinformowano Wychowanka oraz Wychowawcę, oboje wyrazili na nie zgodę **/akta kontroli str.82/.** W dniu 16 maja 2022 roku w delegaturze Warmińsko-Mazurskiego Urzędu w Elblągu przedłożono notatkę z ww. spotkania. W spotkaniu uczestniczył Wychowawca, Wychowanek oraz psycholog zatrudniony w Placówce. Podczas rozmowy: *„doszło do wyjaśnienia przez Wychowawcę faktycznego znaczenia i intencji użytych słów, których celem nie było nękanie Wychowanka ani jakiekolwiek deprecjonowanie jego osoby, ale zmotywowanie go do postępowania we właściwy sposób. W trakcie spotkania wypracowano obustronne uzgodnienia i zapewnienia o dobrej woli i potrzebie dalszego współdziałania, w warunkach wzajemnego szacunku i respektowania praw dziecka, przy podkreśleniu ról w relacji wychowawca-wychowanek, w szczególności praw i obowiązków wymienionych osób".* Notatka z przebiegu spotkania podpisana została przez wszystkie osoby uczestniczące w nim **/akta kontroli str. 83/.**

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy wrispz. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2022, poz. 447).

Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Urszula Jędrychowska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Stella Maścianica – główny specjalista
Iwona Czmochowska – główny specjalista